

Luigi Longo

O práci Ústředního výboru
komunistické strany Itálie

I.

Boj za svržení fašistického režimu. Organizace
národně osvobozeneckého hnutí. Partyzánská válka.

„ Fašistický režim existoval v Itálii přes dvacet let od konce roku 1922 do července 1943.

Od příchodu fašismu k moci byla komunistická strana krutě pronásledována a potom jako první byla postavena mimo zákon. Byla jedinou stranou, která pokračovala v protifašistické činnosti v nejtěžším podzemí. R. 1934 uzavřela komunistická strana se socialistickou stranou dohodu o akční jednotě. Podle této dohody se zavázaly obě strany, že rozvinou v zemi společně akce proti fašistické diktatuře. Dohoda o akční jednotě, která byla později několikrát revidována a byla měněna podle nových podmínek, je dosud základem spolupráce obou stran v Itálii.

V době pádu Mussoliniho měla komunistická strana 5.000-6.000 organizovaných členů, avšak v zemi existovaly také četné komunistické skupiny, které působily neorganizované a nebyly spojeny navzájem ani s vedoucím ústředí strany. Tuto rozmanitou práci komunistů v Itálii řídili soudruzi, kteří aktivně pracovali v zemi po dobu celých dvaceti let fašistického režimu. Mnozí z nich prošli žaláři a vyhnanstvím, kde udržovali

kontakt s uvězněnými vůdci strany a dovedli zvýšit svou ideologickou i politickou úroveň. Velká část těchto soudruhů před uvězněním pracovala aktivně v nelegálních organizacích nebo se učila ve stranických školách v Itálii nebo v cizině. Konečně ve straně byly stovky veteránů lidové války ve Španělsku, které fašistická vláda vydala Mussoliniho úřadům. Když byli propuštěni z vězení, stali se nejlepšími organizátory a vůdci partyzánského hnutí.

Dvacet let fašismu způsobilo v politickém vědomí mas italského pracujícího lidu hluboké změny. Komunistická strana, která v době příchodu fašismu k moci byla nevelkou opoziční stranou a měla vliv hlavně v některých velkých průmyslových střediscích a v krajích s velkým počtem zemědělského proletariátu, získala svou věrností ideálům svobody, svým hrdinským a neohroženým bojem velikou prestiž a autoritu ve všech vrstvách italského obyvatelstva.

Přes obtíže nelegálního postavení dovedla komunistická strana udržet dosti značnou a pevnou organizaci, což jí umožnilo vždy reagovat včas na události v zemi a býti v neustálém kontaktu s masami. Toto neustálé spojevání politických i organizačních akcí v zemi umožnilo naší straně, že dokonce v podmínkách nelegální práce získala pevnou základnu ve všech největších střediscích země, že rozvinula za války aktivní činnost a organizovala soustavný odpor proti fašismu a válce.

Již koncem roku 1942 v některých střediscích severní Itálie propukaly stávky, organizované naší stranou.,

Na jaře roku 1943 nejdříve v Turinu a potom v Miláně a Janovu se vzdemula vlna stávek, které měly zjevně politický ráz. Rozdracení hitlerovských armád na východní frontě a výsadka spojeneckých vojsk v Sicílii uspišily chod událostí a pohnuly italskou buržoasií, aby učinila nějaká opatření. Italská buržoasie zejména počítala, že zamění-li Mussoliniho nějakým jiným méně zkompromitovaným představitelem buržoasie, zabrání povstání lidových mas. K tomu účelu byl vyhlédnut maršál Badoglio, který se opíral o nejméně extrémní část fašismu a o nefašistické konzervativní živly a měl najít pro Itálii východisko z těžké válečné, politické a hospodářské situace, do které se dostala.

Zpráva o demisi Mussoliniho vyvolala mohutné demonstrace ve všech italských městech. Lid žádal, aby se skončovalo s fašismem a válkou. Všechny strany byly okamžitě obnoveny. Vedení bývalých fašistických odbořevých organizací přešlo do rukou komisařů, kteří byli jmenováni většinou z komunistů, socialistů a demokratických katolíků. Ve všech městech byly ustaveny „výbory odporu“. V těchto výborech byli představitelé různých protifašistických stran - od komunistů po demokratické katolíky a liberály. Po jistých průtazích byli propuštěni všichni političtí vězni, v tom i komunisté, které chtěli zadržet ve vězení.

Po 25. červenci r. 1943, kdy padl Mussoliniho režim a byla ustavena Badogliova vláda, přes Badogliův odpor se rozvíjela v celé zemi rozsáhlá, agitační a organizační kampaň, žádající vytvoření skutečně demokratické vlády, která by byla s to přerušit styky s Německem a uzavřít okamžitý mír se spojenci. Pod nátlakem této kampaně a vlivem ofensivy spojeneckých armád byl maršál Badoglio donucen požádat o příměří, což bylo také ohlá-

šeno italskému národu 8. září 1943. Avšak ve chvíli, kdy bylo vyhlášeno příměří, vláda maršála Badogliozza a královský dvůr místo aby vyzvaly lid k odporu a k boji proti Němcům, opustily Řím a odebraly se na jih vstříc spojeneckým vojskům. Italská armáda, čítající ještě velký počet divisií, i lid, který prožíval veliký protifašistický vzmach, byly ponechány samy sobě. Armáda, prostoupená fašistickými důstojníky, se úplně rozpadla. Tu vzal lid prapor odporu a boje do vlastních rukou. Protifašistické strany, sdružené dříve v tzv. „výborech odporu“ ustavily „výbery národního osvobození“, které si vytkly za úkol koordinovat boj za osvobození země a řídit jej.

Velká část země byla okupována Němci za součinnosti fašistů, kteří se vydávali za republikány a nyní reorganizovali svoje řady pod vedením Mussoliniho, který byl osvobozen nacisty.

Italie tedy byla rozdělena na dvě části: na jedné straně území na krajním jihu, osvobozená spojenci, ve kterých vlivem historických tradic, hospodářských a sociálních podmínek bylo dělnické a lidové hnutí nejzaostalejší; na druhé straně střední a severní Italie, okupovaná Němci, t. j. oblastí, ve kterých, zejména na severu, je soustředěna nejpekročilejší a nejbojovější část obyvatelstva. V krajích, okupovaných Němci a italskými fašisty, se boj rychle rozrůstal a sílil. Tento boj ihned se přeměnil v masový odpor proti fašistickému jařmu a v ozbrojený partyzánský boj proti okupantům. V nejsevernější části Itálie se bojovalo přes dvacet měsíců a do boje byly zataženy statisíce ozbrojených lidí.

Hlavním úkolem všech protifašistů na okupovaném území byl odpor a neúprosný ozbrojený boj proti okupantům. Komu-

nistická strana od samého počátku byla v čele hnutí odporu. Organisovala vojáky rozložených se vojenských jednotek, shromáždila zbraně odhozené vojáky. Přikročila k masové mobilisace dělníků a překročilých bojovníků a ustavovala první partyzánské oddíly. Představitelé komunistické strany ve výboru národního osvobození a jimi ustavivaný vojenských výborech na rozdíl od všech druhých stran od samého počátku prosazovali nutnost neúprosného ozbrojeného boje proti německo-italským fašistům.

S velkými obtížemi, ne vždy a ne všude se komunistům podařilo překonat odpor liberálů a demokratických katolíků, kteří byli odpárci aktivního boje proti fašismu a navrhovali omezit se na prostou pomoc důstojníků a rozprchnuvším se vojákům v očekávání osvobození, neboť se domnívali, že osvobození má být výhradně věcí spojeneckých braných sil. Za tím co představitelé komunistické strany ve výborech národního osvobození a ve vojenských orgánech hnutí odporu se snažili přimět tyto orgány k rozhodnějšímu boji proti nepřítelům vlasti, aby co nejdříve nejvíce rozšířili frontu boje, sama komunistická strana přikročila samostatně ve spolupráci se všemi, kdož s ní souhlasili, k ustavování partyzánských oddílů, k organisování přepadů na místnosti, na vojenské jednotky okupantů a na jejich jednotlivé představitele. Komunistická strana burcovala lid k účinnému odporu a k sabotáži, tak aby byly zmařeny pokusy Němců využít italského průmyslu a zemědělství pro potřeby války.

V průběhu boje jsme dovedli sivydobýt prostředky, kterých se nám nedostávalo, a získat vedoucí a dominující úlohu ve všech úsecích boje za národní osvobození. Organisovali jsme úderné brigády Garibaldiho jako vzorné jednotky ozbrojeného boje.

Vytvořili jsme tak zvané „skupiny vlastenecké akce“ a „oddíly vlastenecké akce“ nevelké úderné skupiny pro bojové operace ve městech i na venkově. Rychle jsme sjednotili všechny tyto formace pod vedením místních, provincienálních a oblastních štábů, připojili k nim pomocné služby, službu zdravotnickou, spojovací atd. Jiné strany využily našich zkušeností a podle našich zásad ustavovaly vlastní vojenské organizace. Rozvíjali jsme politickou a vojenskou činnost pod heslem spolupráce všech politických protifašistických organizací a všech vojenských jednotek. V průběhu celého boje jsme dokazovali nutnost sjednotit pod jednotným velením rozptýlené partyzánské jednotky. Postupně se nám dařilo vytvořit jednotné vojenské velení, které rozšířilo svou pravomoc na všechny partyzánské oddíly.

V okupované Itálii spojovala naše strana partyzánský ozbrojený boj s bojem širokých dělnických a rolnických mas, které se bránily proti násilí a řádění okupantů a s nimi spolupracujících podnikatelů.

Od listopadu r. 1943 organizovala strana velké stávky v Piemontu, Lombardii, Ligurii a Toskánsku a vedla je. Počátkem března r. 1944 z iniciativy naší strany a za podpory výberu národního osvobození severní Itálie byla provedena generální stávka na celém území okupovaném Němci. Celý týden stávkovalo přes milion dělníků. Toto široké masové hnutí vytvořilo mimořádně příznivé podmínky pro rozvíjení partyzánského boje a pro jiné formy odporu mas. Po celou dobu německé okupace ve všech italských krajích docházelo k četným lidovým projevům a akcím proti okupantům a fašistickým úřadům. Velkým rozmachem masového hnutí v mnohých okupovaných oblastech bylo způsobeno, že tam fakticky existovalo dvojvládí:

oficiální fašistické orgány, které se stále více diskreditovaly, a protifašistické mocenské orgány, které existovaly nelegálně, avšak těšily se velké popularitě v obyvatelstvu. Avšak kromě těchto krajů, ve kterých existovalo dvojitelné vládění, bylo v severní Itálii za německé okupace mnoho pásem, která byla úplně osvobozena od německých nebo italských fašistických nůradů. Tato pásma byla spravována demokratickými mocenskými orgány, které byly svobodně zvoleny pod ochranou partyzánských sil.

V zimě r. 1944-1945 bylo partyzánské hnutí podrobeno těžkým zkouškám, způsobeným podmínkami tohoto ročního období, terorem německých vojsk a pokusy stran i proudů, které se držely vyčkávací taktiky a desorganisovaly partyzánské hnutí. Generál Alexandr, vrchní velitel anglo-amerických vojsk, vydal nařízení adresované partyzánům, ve kterém žádal, aby zastavili boj, šli domů a očekávali „příznivější počasí“.

Naše strana se rázně postavila proti této demoralisující a demobilisující kampani. Obrátila se s výzvou ke všemu lidu, organizovala shromažďování potravin, oděvu i ostatních všech předmětů nezbytných pro partyzánský boj v zimě. To nám umožnilo nejenom zachovat bojeschopnost partyzánské organizace, nýbrž i vytvořit nové zdroje solidarity mezi bojovníky odporu a lidem.

Podle příkladu bojovníků Garibaldiho přibády také partyzánské jednotky se rozhodly nezastavovat boj v zimě. To mělo dobré výsledky, jelikož na jaře zachovalo italské partyzánské hnutí plně své kádry a své formace. Počátkem dubna r. 1945 přes 300.000 partyzánů v severní Itálii zahájilo aktivní boj a postupně osvobodilo města Bolognu, Modenu, Parnu, Piačencu, Janov, Turin, Milán, Veronu, Paduu a celou benátskou oblast,

ještě před příchodem spojeneckých vojsk. Partyzáni zachránili průmyslové podniky a komunikace před zpusťošením, které bylo připraveno Němci, zajali desetitisíce lidí a ukořistili značnou výzbroj. Všude nastolili moc výborů národního osvobození. Popravili hlavní pohlaváry italského fašismu. Byli zajati téměř všichni členové fašistické vlády v čele s Mussolinim a popraveni partyzány Garibaldiových brigád.

Za války byly výbory národního osvobození v okupované Itálii koaličními orgány všech protifašistických stran, ale především byly orgány mobilisacemas do ozbrojeného boje. V některých okresech a v určité období byly také skutečnými mocenskými orgány, které určitou dobu byly oficielně uznány spojeneckými úřady a ústřední italskou vládou, v jejímž jménu uskutečňovali moc.

Pod vedením Ústředního výberu národního osvobození severní Itálie a všude ustavených oblastních výborů národního osvobození propracovávaly výbory národního osvobození plány na reorganisaci výroby a administrativního aparátu. Výbory národního osvobození zřizovaly lidové soudy nad fašistickými zrádci. Jmenovaly komisary pro řízení podniků, opuštěných fašistickými majiteli. Jmenovaly starosty, prefekty a policejní komisarů, kteří se chopili svých funkcí ihned po likvidaci fašistických mocenských orgánů. Podle dekretu ústředního výberu národního osvobození severní Itálie, vydaného před povstáním, byly ve všech velkých továrnách na severu ustaveny správní rady, jejichž úkolem bylo zavést takový systém, při kterém vedle podnikatelů a vládního komisarů se účastnili správy podniků také dělníci, úředníci, inženýři a technici.

V celé severní Itálii během deseti dnů do příchodu spojeneckých vojsk a úřadů řídily výbory národního osvobození veškerý politický, sociální a hospodářský život. Policejní službu vykonávaly partyzánské oddíly, které nebyly zaměstnány pronásledováním a odzbrojováním německo-fašistických jednotek.

Spojenecké úřady, když přišly na sever ^{společně} kamžák se spojeneckými vojsky sesazovaly účastníky hnutí odporu s odpovědných míst, na která byli jmenováni výbory národního osvobození a nahražovaly je úředníky starého státního aparátu. Římská vláda, jakmile jí spojenci koncem roku 1945 odevzdali správu celé Itálie, rychle se rozhodla všechny odpovědné pracovníky, jmenované výbory národního osvobození, nahradit t. zv. „specialisty“, t.j. úředníky starého administrativního aparátu.

II.

Práce strany v období anglo-americké okupace

Abychom pochopili vývoj událostí v Itálii, musíme si uvědomit, že náš lid si svobodně nezvolil svou vládu. Všechny vlády, ustavované v Itálii, musely být sankcionovány spojenámi, a to jak podle svého složení, tak i podle své politické orientace.

Je jasné, že za takových okolností nejkonservativnější směry v protifašistickém italském hnutí měly rozsáhlé možnosti paralyzovat a sabotovat jakoukoliv skutečně demokratickou iniciativu kterékoli strany nebo skupin stran. Tyto konservativní směry protifašistického italského hnutí byly přímo podporovány spojeneckými i vojenskými úřady, které kontrolovaly veškerou

činnost vlády a všechny klíčové pozice národního života v zemi.

Všechny akce, jimiž měly být odstraněny překážky, kladené paným směrem pravými směry snahám o obnovu, vycházející od levých živlů, narážely na odpor spojenců.

Tedy v době okupace Itálie spojenci vznikla otázka volby dvou cest. První cesta spočívala v rozhodném boji za zmaření jakéhokoliv odporu konservativních živlů, což mohlo vésti k ozbrojenému konfliktu se spojeneckými zbraněmi silami; druhá cesta spočívala ve využívání poměrné svobody, které se podařilo dosáhnout, k dalšímu rozšiřování a upevňování b loku demokratických sil před nastávajícími volbami do obecních rad a do Ústavodárného shromáždění, jakož i otázek strukturálních přeměn.

Zvolili jsme druhou cestu, která byla logickým a přirozeným rozvíjením veškeré politiky naší strany v období války za národní osvobození. Aby mohlo být pochopeno toto rozhodnutí, nesmí se zapomenout, že Itálie právě prožila dvacet let fašistické diktatury, během které naše strana pracovala v hlubokém podzemí. Po osvobození bylo nutno rozvíjet a upevňovat všechny demokratické organizace, rozvíjet a upevňovat sametnou stranu, bylo třeba vštěpovat demokratické a pokrokové ideje širokým lidovým masám na jihu Itálie, které v základě zůstaly stranou boje za demokracii v předfašistickém období a které následkem vývoje událostí za války zůstaly dokonce stranou boje za národní osvobození. S touto politickou orientací jsme se připravovali na obecní volby, k referendu o státním zřízení a k volbám do Ústavodárného

shromáždění.

Jestliže po povstání se nám nepodařilo uskutečnit velké strukturální přeměny, jako na příklad znárodnění průmyslových monopolů a bank, pozemkovou reformu atd., přesto se nám podařilo dosáhnout značných úspěchů ve zlepšení životní úrovně pracujícího lidu měst i venkova. Dosáhli jsme toho, že bylo zakázáno propouštět dělníky z podniků, což je zachránilo před nezaměstnaností v těžkém období obnovy průmyslu. Také se nám podařilo dosáhnout toho, že byla zavedena pohyblivá stupnice s automatickou úpravou mezd podle zvyšování cen, což je důležitá výmohlenost zejména v období devalvace a nedostatku zboží. Z iniciativy komunistického ministra zemědělství byl vydán zákon, podle kterého dostali neobdělávanou a špatně obdělávanou půdu rolníci bezzemci. Tímto zákonem, přes sabetáž a odpor statkářů, byly podstatně podkopány v mnohých obcích v jižní Itálii staré sociální a polofeudální poměry a vztahy mezi statkáři a pracujícím rolnictvem. Rozsáhlé hnutí pachtýřů dosáhlo toho, že byly provedeny změny ve smlouvách, jejichž podmínky byly stanoveny odvěkými tradicemi. Tyto změny donutily vládní orgány přiznat, že rozdělení produktů mezi pachtýřem a majitelem se nemá dít rovným dílem, nýbrž tak, aby pachtýři připadlo 53% výrobků kromě 4%, určených na meliorace. Závodní rady, vytvořené v podnicích výbory národního osvobození a vyjadřující novou zásadu kontroly a účasti dělnictva ve správě podniku, nejsou dosud zákonně uznány v celé Itálii, přesto však tyto rady existují a pracují ve všech velkých průmyslových podnicích nejenom na severu, nýbrž i v Neapoli, Tarantu atd.

Ve všech volbách, které se konaly v prvních šesti měsících r. 1946, komunistická strana, která vystupovala samostatně nebo společně se socialistickou stranou, dosáhla velkých úspěchů. Na základě referenda o státním zřízení v Itálii byla prohlášena republika, pro kterou bylo přes 12 milionů hlasů. Tak byl dosažen jeden z nejdůležitějších politických cílů, ke kterému směřovaly všechny akce naší strany v boji za národní osvobození. V době obecních voleb jsme společně se socialisty obdrželi většinu v 35 procentech obcí. Socialističtí starostové jsou hlavně v malých obcích, kdežto ve velkých městech převládají komunističtí starostové. Ve všeobecných volbách do Ústavodárného shromáždění, které se konaly 2/ června 1946, obdržela naše strana 19% všech podaných hlasů, socialistická strana 20,7%, demokraticko-katolická strana 35% hlasů. Ostatní hlasy obdržely různé politické skupiny podřadného významu. Avšak v pozdějších volbách, které se konaly koncem r. 1946 a počátkem r. 1947, bylo možno všude zaznamenat značný vzrůst počtu hlasů, podaných za komunistické kandidáty, kdežto na druhé straně, zejména na jihu Itálie, rozhodně oslabení posic demokratických katolíků. Jih Itálie, který byl dříve základnou nejkonservativnějších a nejreakčnějších sil v zemi nyní dohání politicky i sociálně nejpokročilejší obvody střední i severní Itálie. Po povstání a osvobození severní Itálie se rychle a rozsáhle rozvíjely všechny lidové masové organizace. Počátkem letošního roku měla Všeobecná italská konfederace práce přes 6 milionů členů. Za posledních voleb do vedoucích orgánů konfederace obdrželi komunističtí kandidáti 58 procent hlasů, t. j. absolutní většinu, kdežto socialisté obdrželi 22% a demokratičtí katolíci

jen 19,5% hlasů. V největších odborových organizacích dosáhl komunistický směr ještě větších úspěchů. Na příklad v Konfederaci pracujících v zemědělství obdržel náš směr 67% hlasů, ve Federaci kovodělníků 63 %, v odborové organizaci stavebníků 71 % atd.

Po likvidaci fašismu se rozsáhle rozvinulo a upevnilo také družstevní hnutí. V Itálii je přes 3 miliony členů družstev, organizovaných v „národní lize družstev“, proti které stojí národní družstevní organizace, která je pod vlivem demokratických katolíků. V družstvech, sjednocených v „Národní lize“, obdržel komunistický směr v posledních volbách přes 70 % hlasů.

Kromě těchto velkých odborových a družstevních organizací jsou v Itálii masové organizace žen, mládeže, bývalých frontových bojovníků. „Svaz italských žen“ sdružuje kolem půl milionu členek, při čemž má tato organizace vliv na více než milion žen. „Fronta mládeže“ sjednocuje 273.000 jinochů a dívek a ovlivňuje přes 500.000 osob. „Národní sdružení italských partyzánů“ sjednocuje přes 200.000 partyzánů. Ve všech těchto organizacích mají komunisté převládající vliv. Náš vliv se projevuje také v některých jiných masových organizacích, ve sdruženích veteránů války, frontových bojovníků, invalidů, ve sdruženích vzájemné pomoci, v kulturních, tělovýchovných organizacích atd.

Pevnost protifašistické linie naší strany, kterou vždy projevovала za fašistického režimu, její hrdinný boj proti německým a italským fašistům, její energická obrana demokratických zájmů pracujícího lidu i veškerého lidu v Itálii, neúporná práce strany ve všech masových organizacích - to vše způsobilo, že počet členů naší strany, která měla 25. července 1943 ~~zhruba~~ pět až šesttisíc členů, vzrostl na 1,800.000 koncem r. 1945 a na

2,145.000 koncem r. 1946. Koncem července 1947 měla naše strana 2,279.000 členů.

V oblastech severní Itálie a v některých oblastech střední Itálie je poměrný počet komunistů vzhledem k celkovému počtu obyvatelstva značně vyšší než v jižních oblastech. V sedmi oblastech tvoří členové strany přes 5 % obyvatelstva / 12 % v Emilii, 9 % v Toskánsku, 7 % v Umbrii atd./ . V jednom z okresů Toskány - v Sieně - 20 % obyvatelstva jsou členové strany.

Ústřední orgán strany - list „Unita“ - vychází ve čtyřech vydáních v celkovém nákladu asi 340.000 výtisků. Kromě toho vydává strana přes 50 deníků v celkovém nákladu přes 400.000 výtisků. Ústřední deník strany má náklad 65.000 výtisků, kdežto stranický měsíčník 40.000 výtisků.

Přesto Ústřední výbor se domnívá, že organizovaný vliv strany v širokých lidových masách Itálie ještě nestačí a neodpovídá možnostem a schopnostem tak velké masové strany, jakou je Italská komunistická strana, která má přes dva miliony členů. Tato slabost naší strany je výsledkem některých nedostatků její politické linie, je výsledkem jistého nedostatku kádrů a jejich nedostatečného politického vyškolení. Ústřední výbor ukázal na tyto nedostatky a učinil opatření k jejich odstranění.

Aniž bychom upadli v přílišný optimismus, můžeme říci, že uvedené údaje přece jen ukazují, že naše strana je pevně spojena se všemi rozhodujícími vrstvami italského obyvatelstva a že její vliv a prestiž nejenom se nezmenšuje, nýbrž ustavičně roste. Kromě bezprostředního vlivu, který má naše strana na různé vrstvy obyvatelstva, má významné styky s jinými politickými směry a se širokými sociálními vrstvami, které se ještě neodhodlávají bezpod-

- 15 -

mínečně

přijmout naše cíle boje. Máme úmluvu o akční jednotě, která nás těsně spojuje s italskou socialistickou stranou. V odborech a v některých masových organizacích spolupracují naši aktivisté nejenom se socialisty, nýbrž i s představiteli demokratických katolíků, strany akce a republikánské strany.

Reakční protikomunistické živly se snaží všemi prostředky rozbit tuto jednotu demokratických lidových sil, které bylo dosaženo v době osvobozené války a která se dosud udržela přes všechny překážky v celé řadě oblastí. Nejreakčnější křídlo demokraticko katolické strany vynakládá úsilí k tomu, aby rozbilo jednotu lidových sil. Tomuto křídlu se podařilo postupně vyklestit výbery národního osvobození, které vznikly v procesu boje, a pak je rozpustit. Nyní se snaží tato strana rozštípnout rozbit odborevou jednotu. K tomu cíli již vytvořila rozbíječské organizace, na příklad „Křesťanské sdružení italských pracujících“, jakož i organizaci „Křesťanských vlastníků půdy“. Rozkol je již hotovým faktem v družstevním hnutí, jakož i v organizacích žen a mládeže.

Nepřátelé demokracie a lidové jednoty působili také uvnitř socialistické strany, snažili se přimět ji k rozbití úmluvy o akční jednotě s komunisty a k uzavření bleku s reakčními protikomunistickými silami a proudy. Títo lidé však nedosáhli svého cíle a byli nuceni se spokojit rozkoem v socialistické straně, kterou opustili praviceví socialisté, jakož i některé skupinky trockistických dohledů, kteří založili v čele se Saragatti novou stranu - „Socialistickou stranu italského pracujícího lidu“.

- 16 -

Tato strana tvrdí, že bojuje za „socialismus, nezávislý na komunistech a oprostěný od jakéhokoli cizího vlivu“. Ve skutečnosti je tato strana „nezávislou“ jedině na dělnické třídě a nemá nic společného se socialismem. Tato strana je placenou agenturou amerického imperialismu, jak to dokazují uveřejněné nezvratné dokumenty. Je předvojem protikomunismu mezi pracujícím lidem.

Strana Saragattioho rychle se odhalila před lidovými demokratickými silami, u kterých chtěla vydělat. Oravda, podařilo se jí rozštěpit socialistickou parlamentní frakci, avšak ve volbách dostala jen nepatrnou část hlasů voličů, kteří dříve hlasovali pro socialisty. Lze s jistotou říci, že pokusy Saragattioho rozbit socialistickou stranu, přimět socialisty sejít s cesty akční jednoty s komunisty plně zkrachovaly.

V socialistické straně ještě zůstalo několik představitelů rozbíječského, reformistického a protikomunistického směru, kteří chovají iluze, že se jim podaří odtrhnout socialistickou stranu od strany komunistické a sprekvovat nový rozkol. Avšak vzhledem k tomu, že první pokus Saragattioho zkrachoval a akční jednota měla zřejmé úspěchy, reformisté, kteří zůstali v socialistické straně, se dostávají do stále větší izolace a posbývají jakéhokoliv vlivu na široké masy členstva strany.

Rozkol, způsobený Saragattim v socialistické straně v lednu r. 1947 usnadnil manévry de Gasperiho, jejichž účelem bylo vytlačit socialisty a komunisty z vlády. De Gasperi měl neúspěch v době lednové vládní krise a proto pod bezprostředním nátlakem Spojených států a Vatikánu sprevekoval v květnu 1947 druhou vládní krisi. K nové krisi došlo pod touto záminkou:

zámlkem Italie prý nemůže existovat bez americké pomoci, a Spojené státy nepomáhají vládám, ve kterých jsou komunisté, tudíž je nutno vyloučit komunisty z vlády.

Tak de Gasperi provedl skutečný státní převrat, otrocky splnil úkol svých amerických pánů. Rozbil spolupráci s velkými masovými stranami, které vznikly v průběhu osvobozené války, onu spolupráci, jejíž síla byla potvrzena v době voleb do Ústavodárného shromáždění. De Gasperi rozbil svazek s levými a uzavřel blok s pravými přes politický program, se kterým předstupoval již před voliče.

Vyloučení komunistů a socialistů z vlády podstatně změnilo politickou situaci v Itálii. Soudruh Togliatti prohlásil v parlamentě, že takový způsob vyřešení vládní krise znamená rozkol v italské demokracii.

Komunistická strana otevřeně odhalovala vnitřní i zahraničně politické příčiny vyloučení komunistů z vlády. Tím, že odstranila z vlády představitele levých stran, si uvolnila reakce ruce v oblasti zahraniční politiky ve snaze zapřáhnout Itálii do služeb anglo-amerického imperialismu.

Hned první kroky nové vlády de Gasperiho okamžitě odhalily reakční a protidemokratický ráz jeho politiky. Hlasý poslanců demokraticko-katolické strany byly v Ústavodárném shromáždění byly parlamentní volby, které se měly konat na podzim r. 1947 odsunuty na jaro r. 1948. Všechny demokratické svobody, vydobyté v osvobozeném boji, jsou nyní ohroženy. Policie pořádá prohlídky v místnostech jednotlivých organizací komunistické strany, zatýká partyzány, připravuje se zákaz nástěnných novin a dělnických schůzí v továrnách a zároveň je povolováno vydávání fašistických novin a z vězení jsou propouštěni fašističtí zločinci.

Policejní represalie nezastrašily komunistickou stranu. Naopak dodaly celé její práci více energie a bojovnosti. Do komunistické strany vstupují noví členové. Našich táborů a demonstrací se účastní stále širší masy. V mnohých střediscích Itálie jsou ustanovovány koordinační výbery různých politických směrů a výbery boje k obraně demokracie a republiky.

Hospodářská politika vlády de Gasperiho se těžce projevuje v životní úrovni pracujících mas. Došlo k novému zvýšení cen. Lira se znehodnocuje. Podnikatelé se snaží obnovit své právo na hromadné propouštění dělníků a úředníků. Čhtějí zrušit pohyblivou mzdovou stupnici. Zatímco se vláda snaží zrušit všechny politické vymoženosti pracujícího lidu, kterých vydobyl povstáním, snaží se podnikatelé za podpory vlády zrušit všechny hospodářské vymoženosti.

III.

Za vytvoření široké lidové demokratické fronty boje, za mír a národní nezávislost.

Boj mezi demokracií a reakcí, mezi silami práce a podnikateli se stále zostruje. V poslední době, poprvé po osvobození, silné nepokoje a veliké stávky zachvátily široké masy italského pracujícího lidu. Stávky zemědělských dělníků v pádské oblasti se zúčastnile přes 1 milion osob. Demonstrativní stávka 600.000 kovodělníků trvala 24 hodin. Po celé zemi se šíří hnutí rolníků, kteří se dožadují neobděláné nebo špatně obdělávané půdy. 20. září ve všech velkých italských městech byly uspořádány veliké protestní demonstrace proti drahotě.

Tyto demonstrace byly uspořádány komunisty společně se socialisty, stranou akce a stranou demokracie práce.

Podle toho, jak se zestrňuje politický i hospodářský boj, zesilují demokratičtí katolíci svou rozbíječskou činnost v odborových organizacích, snažíce se všemi prostředky zabrzdit a paralyzovat jejich práci. Na sjezdu odborových organizací, který se konal v červnu r. 1947 ve Florencii, odmítli demokraticko-katoličtí odborové pracovníci hlasovat pro resoluci, dávající odborům právo vyhlášovat politickou stávkou. Tato resoluce, navržená komunisty a socialisty, byla přesto schválena zdrcující většinou sjezdu. Demokraticko-katoličtí vůdci učinili řadu výhrad, avšak neodvážili se přivésti věc k rozštěpení konfederace. V nynější době se demokraticko-katoličtí vůdci přeměnili ve vykonavatele a obránce protidělnické a protilidové politiky de Gasperiho vlády. Snaží se sabotovat jakoukoli akci mas a rozbít jejich jednotu.

V zahraniční veřejnosti politice prohlásila nová vláda de Gasperiho, že je ochotna uzavřít jakoukoli dohodu se Spojenými státy. Podporuje a řídí rozhořčenou kampaň lži a pomluv proti Sovětskému svazu a zemím nové demokracie. Tato kampaň je inspirována Vatikánem a americkými agenty. Má zastřít manévry a politiku rozpoutávání nové války amerických imperialistů a italských šovinistů. Reakce se snaží agitovat nutností tím, že Itálie musí obdržet pomoc z ciziny a že proto, aby dokázala, že tato pomoc může být poskytnuta jedině ze Spojených států a jedině pod podmínkou provádění protikomunistické politiky, politiky podřizování se snahám a plánům amerických imperialistů. „Marshallův plán“ je hlavním prostředkem boje domácí i mezinárodní

reakce proti demokracii, svobodě a nezávislosti naší země.

Stanovisko naší strany v otázce pomoci z ciziny a v otázce poměru ke Spojeným státům je jasné. Lze je shrnout takto: obrana svobody a nezávislosti Itálie, obrana míru, přátelské vztahy a spolupráce se Sovětským svazem a se zeměmi nové demokracie. Potřebujeme Ameriku, ale také Amerika potřebuje nás. Potřebujeme americkou pomoc, ale potřebujeme také hospodářskou spolupráci se všemi ostatními zeměmi, zejména se zeměmi východní Evropy. Jsme proti jakémukoli plánu, jehož cílem je svázat nám ruce a vydat nás v cizí područí.

Italská komunistická strana odhalila „Marshallův plán“ jako plán, který poškozuje naše hospodářství a ohrožuje naši národní nezávislost, jelikož vede a / k vytvoření bloku zemí, vedoucích nepřátelskou politiku k Sovětskému svazu, b/ k stálému rozdělení Evropy na dva bloky, c/ k cizímu se vměšování do hospodářského života jiných zemí, d/ k politickému se vměšování do vnitřních věcí evropských zemí, jak to jasně ukazuje příklad Řecka.

Vysvětlujeme italskému lidu, že je třeba mluvit nikoli o „pomoci“, nýbrž o hospodářské spolupráci. Slovo „pomoc“ vyvolává představu o almužně, o područí. Máme dostatečné prostředky a zdroje, abychom svobodně jednali se Spojenými státy na základě rovnosti, zn a nikoli jako chudí příbuzní Američanů.

Soudruh Togliatti prohlásil na plénu Ústředního výboru naší strany, že přes nové podmínky, vytvořené státním převrácením de Gasperiho, zůstává hlavním strategickým cílem naší strany nastolení režimu pokrokové demokracie v naší zemi. Tohoto cíle může být dosaženo bude-li zahován a upevněn široký a pevný

blok demokratických a lidových sil, způsobilý zatarasit cestu reakci a dát činnosti vlády nový, demokratický a převratný směr.

Politickým cílem našeho boje je nyní svržení de Gasperiho vlády jako protinárodní vlády, ohrožující existenci Itálie jako samostatného státu.

Bojujeme za vytvoření vlády, v které by byly zastoupeny všechny lidové a levé republikánské síly. Ale dobře si uvědomujeme, že takové řešení může být uskutečněno jedině širokým demokratickým nátlakem pracujících mas.

Strana nechce zůstat v obraně, zatímco reakce a de Gasperiho vláda na ni útočí se všech stran. Nadáváním Nedáme se zahnat do podzemí. Budeme se bránit a protiútočit, budeme zůstat v čele širokých lidových mas, které bojují za chléb, p ráci, mír a svobodu. Vyzveme k tomuto boji všechny strany, všechny organizace nazývající se demokratickými a levými. Budeme odhalovat všechny ty, kdož jsou představiteli demokraticko katolické a americké reakce v řadách demokracie. Budeme pracovat v základních orgánech organizací i ve vedoucích orgánech, uzavírat dohody mezi stranami a organizacemi, vytvářet hnutí ve prospěch jednoty v továrnách i na venkově, vytvářet mohutnou jednotnou frontu, která sdruží všechny poctivé demokraty, všechny vrstvy pracujícího lidu, a provedeme je do boje proti de Gasperiho vládě, na obranu demokracie a svobody.

Takové jsou hlavní rysy práce naší strany v nynější době. Na posledním plenu Ústředního výboru jsme projednali celou politickou linii strany až do dneš ní doby a veškerou její praktickou práci nad uskutečňováním této linie. Ústřední výbor

pekázal na vážné nedostatky v politické orientaci strany a v praktické práci naší organizace. Strana projevila velkou slabost ve chvíli, kdy jsme byli vyloučeni z vlády, a přešli do opozice. Tato opozice se projevila hlavně slovy, novinářskými články, a projevy na táborech. Teprve v poslední době dodala celá řada masových projevů naší opozici vůči vládě větší účinnosti, Avšak tato činnost mas v základě dosud nevybočuje z rámce hospodářských požadavků odborů a nerozvíjí se na úroveň širokého lidového hnutí, směřujícího k určitým politickým cílům.

Ústřední výbor zaznamenal také jistou tendenci našich organizací omezovat se na práci mezi vrstvami, k které jsou již pod naším vlivem, nevšímát si vrstev a skupin, které jsou daleko od nás, kolísají, nebo se chovají pasivně k politickému boji. Byla také zjištěna tendence ponechat volnému vývoji vzájemné vztahy naší strany k druhým demokratickým stranám, bylo zjištěno, že není veden náležitý boj proti odcizení, ku kterému došlo mezi námi a pracujícími příslušníky demokratických katolíků.

Ústřední výbor naší strany jasně prohlásil, že je nepřijatelné pasivně čekat na pád de Gasperiho vlády, způsobený nějakými parlamentními kombinacemi. Chceme-li skutečně dosáhnout změny v politickém vedení země, je především nutno, aby veškeré obyvatelstvo přijalo cíle našeho boje, a k tomu může dojít jen nepřetržitou agitačně-propagační prací. Vycházeje z této these, rozhodl se Ústřední výbor strany učinit základem své práce v nejbližších měsících tyto otázky: 1. obrana demokratických svobod, 2. obrana životní úrovně mas, 3. obrana drobných a středních vlastníků před daňovým útlakem, 4. boj proti jakékoliv nespravedlnosti, násilí a šmelině. Bude nutno, aby vedení průmyslu a země-

dělství bylo zbaveno vlivu omezených a egoistických zájmů velkých monopolistických sdružení a velkestatkářů. K tomu cíli povede strana agitaci za dělnickou kontrolu výroby přes závodní rady a za okamžité provedení pozemkové reformy, která by umožnila uspokojit nejnaléhavější požadavky italského venkova.

K provedení této linie se naše strana semkla kolem svého Ústředního výboru a svého vůdce soudruha Togliatti. Uvědomujeme si svoji sílu i své nedostatky, uvědomujeme si stojící před námi velké úkoly a vážíme možnosti, které se nám poskytují při dnešním vzájemném poměru sil mezi různými sociálními skupinami a různými politickými hnutími v Itálii.

V procesu tohoto boje odstraníme nedostatky, které dosud máme. Uvědomujeme si, že jdeme k zostřování všech sociálních a politických poměrů v Itálii i v Evropě. Chceme se k tomu připravit ideově, politicky i organizačně. Proto se připejují k prohlášení soudruha Duclose a vyjadřují uspořádání italské delegace se svoláním této konference, která nám umožnila vyměnit si s největšími bratrskými evropskými stranami zkušenosti našeho boje, který má tak mnoho společných stránek a cílů.

Tato výměna zkušeností nám pomůže zlepšit naši politickou a organizační práci a pomůže nám vésti opravdu veškerý italský lid cestou odporu reakci a americkému imperialismu, které chtějí učinit z naší země figurku na bojišti za své plány zotročení Evropy. Jsme si jisti, že provedeme-li italský lid cestou obrany lidových svobod a národní nezávislosti, budeme s to jej přivést k novým politickým a sociálním úspěchům a umožnit mu prolomit si cestu k největším vítězstvím socialismu.

..